

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์บริหารสถานศึกษาและขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 125 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ กำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามพร้อม แบบสอบถามไปยังผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จังหวัดพิษณุโลก ด้วยตนเองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วโทรศัพท์ติดตามพร้อมทั้งนัด วัน เวลาไปรับแบบสอบถามกลับคืน ทางไปรษณีย์และนำส่งเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แจกแบบสอบถาม 125 ฉบับ ได้รับคืน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม

สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผล

การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า

1. สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามประสบการณ์ในการบริหารในภาพรวมและเป็นรายประสบการณ์ในการบริหารอยู่ในระดับมาก และสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวมและเป็นรายขนาดของโรงเรียนในการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ตามระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป และ ด้านการบริหารวิชาการ

2. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม และเป็นรายด้านจำแนกตามประสบการณ์บริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี ด้านการบริหารวิชาการ มีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมและเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์บริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี ด้านการบริหารงบประมาณ มีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมและเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์บริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี ด้านการบริหารงานบุคคล มีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมและเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์

สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ตามระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มากำหนดไว้ในแผนและนโยบาย โดยรัฐบาลได้น้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 (1) ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเพื่อความยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 24 สิงหาคม 2550 : 22) และกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีภารกิจหลัก ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนให้มีคุณธรรม มีความรู้ และคุณภาพ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2550 ไว้ว่า เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนัก สำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของกระทรวง ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2552 ซึ่งได้กำหนดเป็นกลยุทธ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติ และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียนทุกคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล อินทรโชติ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3 พบว่าการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ บริหารงาน 4 ด้านคือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามประสบการณ์บริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปอยู่ในระดับมาก และสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหาร

สถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีสภาพการปฏิบัติ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมและ เป็นรายด้านจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีนโยบายส่งเสริมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ สถานศึกษา มีพันธกิจ ข้อ (3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดเป้าประสงค์ ข้อ(3) สถานศึกษาสามารถจัดกระบวนการ เรียนรู้ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และกำหนดกลยุทธ์ ข้อ(1) กลยุทธ์เร่งรัดการปฏิรูป การศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถี ประชาธิปไตย(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 : 10) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สมบัติ สมพวงภักดี (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรธานี พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรธานี จำนวน 357 คน และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรธานี จำนวน 357 คน ด้านสภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ของผู้บริหารและ ครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรธานี โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ด้านการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการ รับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุตรธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีการรับรู้ อยู่ในระดับมากกว่าครูผู้สอน ด้านสภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ ของผู้บริหารโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรธานี ขนาดเล็ก ขนาด กลาง และขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่ พบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวม พบว่า มีสภาพการปฏิบัติ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การ บริหารด้านวิชาการ มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายผู้บริหารจึงควรนำแนวทางที่ได้จาก การศึกษาไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมโดยกำหนดนโยบายการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมา ปฏิบัติในการบริหารด้านวิชาการ ซึ่งได้แก่ การศึกษา/วิจัย การศึกษา/วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม และยึดแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์บริหารสถานศึกษาและขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี และผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวม เป็นรายด้านและเป็นรายข้อต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหาร ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปและผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ควรกำหนดนโยบายและส่งเสริมให้สถานศึกษามีการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนต่อไป

3. การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์บริหารสถานศึกษาและขนาดของโรงเรียน พบว่าในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ได้กับสถานศึกษาไม่ว่าจะมีประสบการณ์หรือขนาดสถานศึกษาใดๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 2